

Rapport

Rapport over een klacht over de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant uit Tilburg en het Openbaar Ministerie te Breda.

Datum: 20 juni 2011

Rapportnummer: 2011/184

Klacht

Ten aanzien van de minister van Veiligheid en Justitie en de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant

Verzoeker klaagt erover dat hem de nodige medische zorg is onthouden. Verzoeker verbleef vanaf 1 juli 2008 in een politiecel. Vanaf 2 juli 2008 heeft verzoeker aangegeven dat de werking van zijn ICD-apparaat gecontroleerd moest worden in het ziekenhuis. Dit is uiteindelijk pas op 8 juli 2008 gebeurd.

Voorts stelt de Nationale ombudsman uit eigen beweging een onderzoek in naar de volgende gedraging:

Ten aanzien van de minister van Veiligheid en Justitie

Het niet door de hoofdofficier van justitie te Breda overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht in behandeling nemen van de klacht van verzoeker van 20 februari 2009.

I. Verlenen van medische zorg

Algemeen

Verzoeker is al jaren hartpatiënt. Bij hem is een Implanteerbare Cardioverter Defibrillator (verder: ICD-apparaat) ingebracht, zodat mogelijke hartritmestoornissen of een hartfalen voorkomen of verholpen kan worden.

Op 1 juli 2008 werd verzoeker aangehouden vanwege de verdenking tot het plegen van poging tot doodslag. Hij werd in verzekering gesteld op een politiebureau te Breda. Omdat verzoeker ook zelf een paar rake klappen had gehad, werd hij diezelfde avond nog overgebracht naar het ziekenhuis te Breda. Daar vond een onderzoek plaats en werd een wekadvis gegeven. Volgens verzoeker werd tevens ook het dringende advies gegeven om de volgende dag een controle in het ziekenhuis te laten uitvoeren van het ICD-apparaat van verzoeker. Dit gebeurde echter pas op 8 juli 2008, toen verzoeker inmiddels was geplaatst in een Huis van Bewaring.

Visie verzoeker

Verzoeker bracht naar voren dat hij direct de volgende ochtend, dus op 2 juli 2008, aan zijn advocaat vroeg om te bewerkstelligen dat zijn ICD-apparaat zou worden gecontroleerd. Volgens verzoeker legde zijn advocaat het verzoek dezelfde dag nog voor aan de officier van justitie te Breda. Ook legde verzoeker zijn verzoek tot controle van zijn ICD-apparaat neer bij de arrestantenbewaarders, en bij de politieambtenaar die zijn verhoor afnam. De arrestantenbewaarders vertelden hem dat wanneer de officier van justitie er van af wist, het goed moest komen. De politieambtenaar die hem verhoorde beloofde verzoeker zijn

verzoek aan de officier van justitie voor te leggen, aldus verzoeker. Ondanks alle verzoeken en beloften, gebeurde er echter niets. Verzoeker werd op 4 juli 2008 overgebracht naar een Huis van Bewaring. Het was toen vrijdagmiddag. Bij het intakegesprek dat daar plaatsvond maakte verzoeker opnieuw kenbaar dat er een controle plaats moest vinden. Op maandag 7 juli 2008 sprak verzoeker met een inrichtingsarts, die er voor zorgde dat verzoeker op 8 juli 2008 in het ziekenhuis te Breda onderzocht werd.

Verzoeker gaf aan een week lang in grote onzekerheid en angst te hebben gezeten. Verzoeker vertelde dat een ICD-apparaat zeer gevoelig is voor schokken en stoten. Verzoeker gaf aan dat deze onzekerheid, in combinatie met het feit dat hij in een politiecel zat op beschuldiging van een ernstig strafbaar feit veel emoties bij hem los maakte. Er ontstond een bijna ondragelijke spanning waarbij hij soms voor zijn leven vreesde. Daarbij brachten de laconieke antwoorden van de arrestantenbewaarders hem tot wanhoop, aldus verzoeker.

Medische verklaring

Verzoeker legde een medische verklaring over van het onderzoek dat op 2 juli 2008 om 00.41 uur plaatsvond. Uit de medische verklaring blijkt dat wat betreft het ICD apparaat van verzoeker het volgende is opgenomen: "ICC cardio; morgen contact met ICD technicus voor evaluatie".

Verklaring producent ICD-apparatuur

Verzoeker legde een brief van 24 februari 2010 over van Medtronic, zijnde de producent en leverancier van medische implantaten, waaronder ICD-apparaten. Medtronic deelt in deze brief mee dat het mogelijk is dat het ICD-apparaat van verzoeker beschadigd werd door de omstandigheden die verzoeker heeft beschreven.

Standpunt korpsbeheerder

De korpsbeheerder liet weten de klacht van verzoeker niet gegrond te achten.

De korpsbeheerder gaf aan dat de politie, en niet het Openbaar Ministerie verantwoordelijk was voor verzoeker toen hij ingesloten zat in een politiecel. In zijn algemeenheid geldt dat wanneer een ingeslotene aangeeft dat hij medische zorg nodig heeft, de Unit Arrestantenzorg en Vervoer (hierna: Arrestantenzorg) een (GGD) arts inschakelt. Deze arts beoordeelt of een ingeslotene naar het ziekenhuis moet en overlegt hiertoe ook met het ziekenhuis. De Arrestantenzorg stelt normaal gesproken de politieambtenaar die de zaak in behandeling heeft in kennis, en deze politieambtenaar overlegt eventueel met het Openbaar Ministerie. Bij acute gevallen vindt er geen overleg plaats tussen de politie en het Openbaar Ministerie.

De korpsbeheerder gaf aan dat voor zover hij kon nagaan het niet bekend was dat er over het bewuste verzoek overleg tussen de politie en het Openbaar Ministerie had plaatsgevonden. De korpsbeheerder had van het Openbaar Ministerie begrepen dat de dienstdoende parketsecretaris op 3 juli 2008, naar aanleiding van een telefoontje van de advocaat van verzoeker, met de politie belde met het verzoek een arts naar verzoeker te laten kijken. In het logboek van de Arrestantenzorg was hier echter niets over terug te vinden, aldus korpsbeheerder.

De korpsbeheerder vervolgde dat uit de administratie van de Arrestantenzorg niet bekend was geworden dat verzoeker had aangegeven dat hij zijn ICD-apparaat wilde laten controleren. De politieambtenaar die verzoeker had gehoord gaf aan dat verzoeker niet bij hem de wens had geuit dat hij wilde dat zijn ICD-apparaat gecontroleerd werd. De politieambtenaar wist dit zich heel zeker te herinneren. De korpsbeheerder gaf ten slotte aan dat er uit de administratie niet was gebleken dat er concrete actie was ondernomen om het ICD-apparaat van verzoeker te laten controleren. Op het moment dat verzoeker op 4 juli 2008 naar een Huis van Bewaring werd overgeplaatst kwam de verantwoordelijkheid voor de medische zorg over verzoeker te vervallen, aldus de korpsbeheerder.

Overgelegde stukken korpsbeheerder

De korpsbeheerder legde onder meer een logboek van de Arrestantenzorg en uitdraaien uit de arrestantenmodule die betrekking hadden op verzoeker over. Geen van deze documenten vermeldt dat er een verzoek is gedaan door verzoeker om zijn ICD-apparaat te laten controleren.

Tevens legde de korpsbeheerder het proces-verbaal van verhoor d.d. 2 juli 2008 van verzoeker over. In dit proces-verbaal is ook een dergelijk verzoek om een ICD-apparaat te laten controleren niet opgenomen.

Standpunt minister van Veiligheid en Justitie

De minister liet weten de klacht van verzoeker ongegrond te achten, en lichtte dit als volgt toe. De minister gaf aan dat de politie, en niet het Openbaar Ministerie verantwoordelijk was voor de zorg van verzoeker toen hij in een politiecel verbleef. Navraag leerde dat de betrokken officier van justitie zich niet kon herinneren dat verzoeker haar verzocht had om zijn ICD-apparaat te laten controleren in het ziekenhuis. Wel herinnerde de dienstdoende parketsecretaris van de weekdienst zich dat de advocaat van verzoeker op 3 juli 2008 belde met het verzoek van zijn cliënt om het ICD-apparaat te laten controleren. Dit verzoek bracht de parketsecretaris over aan de politie. De parketsecretaris kon zich echter niet meer herinneren met wie hij van de politie had gesproken. Diezelfde dag, dus op 3 juli 2008 rond 17.30 uur is aan de secretaresse van de advocaat teruggekoppeld dat er die dag geen arts naar verzoeker kon kijken. Waarom er die dag geen arts langs kon komen

kon de parketsecretaris zich niet meer herinneren, aldus de minister.

De minister vervolgde dat toen verzoeker op 4 juli 2008 definitief werd geplaatst in het Huis van Bewaring de parketsecretaris contact opnam met het Huis van Bewaring met het verzoek om een arts naar verzoeker te laten kijken en hem de medische zorg te geven die nodig was.

De minister concludeerde dat buiten het telefoontje van de advocaat van verzoeker op 3 juli 2008 naar de weekdienst, er niet uit het dossier blijkt dat verzoeker op enig ander moment een verzoek om medische zorg bij het parket neerlegde. Daarom was van het bewust onthouden van medische zorg door het Openbaar Ministerie dan ook geen sprake, aldus de minister.

Betrokken arrestantenbewaarders

De korpsbeheerder gaf een lijst met dertien namen van betrokken arrestantenbewaarders die ten tijde van het verblijf van verzoeker in de politiecel dienst hadden. Elf arrestantenbewaarders reageerden op het verzoek om inlichtingen over de klacht van verzoeker. Allemaal verklaarden zij dat zij zich verzoeker niet meer konden herinneren, en dus ook niet het verzoek om controle van zijn ICD-apparaat. Sommigen voegden hier nog aan toe dat wanneer zij een dergelijk verzoek zouden krijgen, zij zeker actie zouden ondernemen.

Beoordeling

Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat overheidsinstanties aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die afhankelijke positie, op die overheidsinstanties zijn aangewezen. In dit verband bepaalt artikel 32 lid 1 van de Ambtsinstructie (zie Achtergrond, onder I.) onder meer dat een (politie)ambtenaar overleg met een arts heeft, indien de ingeslotene zelf om medische bijstand vraagt.

De vraag die ter discussie staat is of verzoeker kenbaar heeft gemaakt dat hij medische bijstand wilde hebben. Verzoeker is stellig in zijn beweringen dat hij zijn verzoek tot controle van zijn ICD-apparaat meerdere malen heeft overgebracht aan de dienstdoende arrestantenbewaarders en aan de politieambtenaar die zijn verhoor afnam. Ook heeft hij dit verzoek via zijn advocaat neergelegd bij de officier van justitie.

De korpsbeheerder heeft echter aangegeven dat er met betrekking tot dit verzoek niets bekend is bij de politie. Geen enkele arrestantenbewaarder kan zich verzoeker herinneren, de verhorende politieambtenaar weet zeker dat verzoeker niet een dergelijk verzoek aan hem heeft gedaan, in de logboeken of andere systemen is geen verzoek geregistreerd en vanuit het ziekenhuis was alleen een wekadvis meegegeven.

De bewering van verzoeker dat hij zijn advocaat heeft laten bellen met het Openbaar Ministerie om zijn verzoek door te geven, wordt echter bevestigd door de destijds dienstdoende parketsecretaris. Het staat vast dat de advocaat van verzoeker op 3 juli 2008 een parketsecretaris heeft gesproken en daar het verzoek om het ICD-apparaat van verzoeker te controleren heeft neergelegd. De parketsecretaris heeft op zijn beurt gebeld met de politie en dit verzoek overgebracht. Ook hiervan is niets terug te vinden bij de politie.

Hoewel er van de zijde van de politie geen enkel aanknopingspunt bestaat dat verzoeker een verzoek tot controle van het ICD-apparaat heeft gedaan, is de Nationale ombudsman van oordeel dat nu het vaststaat dat het Openbaar Ministerie een dergelijk verzoek wel telefonisch heeft doorgegeven, dit verzoek toch zeker bij de politie bekend had moeten zijn. Uit het onderzoek valt af te leiden dat de inhoud van dit gesprek tussen het Openbaar Ministerie en de politie bij de politie in het ongereede is geraakt. Dit valt naar het oordeel van de Nationale ombudsman aan de korpsbeheerder toe te rekenen.

Daar komt bij dat verzoeker op de Nationale ombudsman overtuigend overkomt in zijn verhaal dat hij grote zorgen had of zijn ICD-apparaat nadat hij was mishandeld nog wel goed zou werken. Het komt de Nationale ombudsman dan ook aannemelijk voor dat verzoeker deze zorg op enig moment heeft gedeeld met de op dat moment aanwezige politieambtenaren. Het gegeven dat er niets meer is terug te vinden in de logboeken of andere politiesystemen acht de Nationale ombudsman zorgelijk, gelet op het grote belang dat informatie als deze zorgvuldig wordt vastgelegd. Het feit dat er ook niets is terug te vinden over het telefoongesprek met de parketsecretaris is eveneens zorgelijk.

Alles overziend is de Nationale ombudsman dan ook van oordeel dat de korpsbeheerder in strijd heeft gehandeld met het vereiste van bijzondere zorg.

De onderzochte gedraging is ten aanzien van de korpsbeheerder niet behoorlijk.

Ten aanzien van de minister van Justitie overweegt de Nationale ombudsman het volgende. De korpsbeheerder en de minister zijn het er onderling over eens dat de verantwoordelijkheid voor het inschakelen van medische zorg voor een ingeslotene berust bij de politie. Dit neemt niet weg dat wanneer het Openbaar Ministerie op de hoogte wordt gesteld van een verzoek om medische zorg van een persoon die op dat moment ingesloten zit op een politiebureau, het Openbaar Ministerie er voor moet zorgen dat dit verzoek terechtkomt bij de politie. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de officier van justitie geen verwijt valt te maken, nu uit het onderzoek duidelijk is geworden dat het verzoek van verzoeker is overgebracht aan de politie, zijnde de verantwoordelijke voor het verlenen van medische zorg. Het Openbaar Ministerie heeft dan ook niet in strijd gehandeld met het vereiste van bijzondere zorg.

De onderzochte gedraging is ten aanzien van de officier van justitie behoorlijk.

II. Klachtbehandeling door de hoofdofficier van justitie te Breda

Bevindingen

De Nationale ombudsman stelde uit eigen beweging een onderzoek in naar de manier waarop de hoofdofficier van justitie de klacht van verzoeker behandelde.

Uit het dossier blijkt het volgende:

Op 20 februari 2009 diende verzoeker een klacht in bij de hoofdofficier van justitie te Breda (hierna: hoofdofficier) over zijn behandeling gedurende de tijd dat hij ingesloten was in juli 2008.

Op 31 maart 2009 schreef verzoeker de hoofdofficier nogmaals een brief waarin hij aangaf dat hij aangifte wilde doen tegen de officier van justitie voor het onthouden van de noodzakelijke zorg.

Op 23 april 2009 liet een medewerkster van het Openbaar Ministerie verzoeker telefonisch weten dat de klacht in onderzoek zou worden genomen.

Op 10 mei 2009 schreef verzoeker nogmaals een brief met daarin een vraag over de gang van zaken bij het afnemen van DNA.

Op 15 oktober 2009 vroeg verzoeker per brief aan de hoofdofficier of hij een reactie kon krijgen op zijn eerdere drie brieven, uit februari, maart en mei 2009.

Op 9 november 2009 schreef een officier van justitie verzoeker een brief over het afnemen van DNA.

Op 18 november 2009 stuurde verzoeker nogmaals een brief aan de hoofdofficier waarin hij vraagt om antwoord op zijn klacht en verzoek om aangifte zoals hij aan heeft gegeven in zijn brieven van 20 februari 2009 en 31 maart 2009.

Op 18 november 2009, stuurde verzoeker ook een brief aan de minister van Justitie, met daarin de klacht over het onthouden van medische zorg.

Op 8 december 2009 vroeg verzoeker aan de minister een ontvangstbevestiging van zijn brief van 18 november 2009.

Op 30 december 2009 stuurde het College van procureurs-generaal (hierna: het College) een brief naar verzoeker dat de brief van 18 november 2009 van hem aan de minister is doorgestuurd naar het College ter behandeling.

Op 3 september 2010 nam het College een beslissing op verzoekers klachten over het onthouden van medische zorg en de gang van zaken rond het afnemen van DNA.

Standpunt van de minister van Veiligheid en Justitie

De minister achtte de klacht over de behandelingsduur van de klacht van verzoeker gegrond. De minister bracht onder meer naar voren dat de klachtbrieven van verzoeker van 20 februari 2009 en 31 maart 2009 per abuis in een ander dossier terecht kwamen en werden gearchiveerd. De rappelbrief van 15 oktober 2009 van verzoeker werd ook per abuis gevoegd in het dossier over de DNA afgifte, zodat de klacht over het onthouden van medische zorg onbeantwoord bleef. Op het moment dat het College op 31 december 2009 het Openbaar Ministerie te Breda om inlichtingen vroeg, werd vastgesteld dat het dossier van verzoeker zoek was geraakt. De minister gaf verder aan dat omdat verzoeker op 18 november 2009 een klacht bij het College (via de minister van Justitie) had ingediend, de hoofdofficier zijn bevindingen over de klacht kenbaar maakte aan het College. Omdat het College uiteindelijk op verzoekers klacht reageerde en hierover een oordeel uitsprak, heeft de hoofdofficier dit niet meer gedaan, aldus de minister.

Beoordeling

Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat overheidsinstanties slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Voor het klachtrecht betekent dit onder meer dat een overheidsinstelling klachten dient af te handelen binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen. Ingevolge artikel 9:11, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) handelt het bestuursorgaan de klacht af binnen zes weken na ontvangst van het klaagschrift. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Hiervan dient een melding aan de klager te worden gestuurd (zie Achtergrond, onder II.).

De hoofdofficier van justitie ontving de klacht van verzoeker op 20 februari 2009. Conform de bepalingen in de wet diende de klacht van verzoeker uiterlijk voor 1 mei 2009 te zijn afgehandeld. De klacht van verzoeker werd echter pas op 3 september 2010 afgedaan, en dan nog niet eens door de hoofdofficier, maar door het College van procureurs-generaal. Dit is een termijnoverschrijding van maar liefst één jaar en vier maanden. De Nationale ombudsman vindt dit zeer betreurenswaardig, te meer omdat verzoeker meermalen geprobeerd heeft zijn klacht behandeld te krijgen en er aan de zijde van de hoofdofficier geen omstandigheden aanwezig waren die deze overschrijding van de termijn rechtvaardigden. Daarbij valt het de Nationale ombudsman op dat de hoofdofficier zelf nooit aan verzoeker heeft laten weten dat de klacht door het College afgedaan zou worden dan wel zijn excuses heeft aangeboden voor de gang van zaken.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de hoofdofficier van justitie de klacht onvoldoende voortvarend heeft afgehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant is gegrond wegens schending van het vereiste van bijzondere zorg.

De klacht over de onderzochte gedraging van het Openbaar Ministerie te Breda is niet gegrond ten aanzien van het onthouden van medische zorg;

De onderzochte gedraging van het Openbaar Ministerie te Breda ten aanzien van de klachtbehandeling is gegrond, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift van 13 oktober 2010;

aanvullende informatie door verzoeker d.d. 15 november 2010, waaronder:

de correspondentie tussen verzoeker en het Openbaar Ministerie en de minister van Justitie, zoals chronologisch beschreven onder klacht II;

De beslissing van het College van procureurs-generaal d.d. 3 september 2010 op de klacht van verzoeker.

reactie van verzoeker d.d. 2 november 2010 met bijlagen, waaronder:

medische verklaring d.d. 2 juli 2009;

verklaring Metronic d.d. 24 februari 2010

standpunt van de korpsbeheerder d.d. 9 februari 2011 met bijlagen, waaronder:

proces-verbaal van aanhouding d.d. 1 juli 2009;

proces-verbaal van verhoor d.d. 2 juli 2009;

logboek gegevens;

uitdraai arrestantenmodule betreffende verzoeker.

nadere reactie korpsbeheer d.d. 4 maart 2011;

standpunt minister van Veiligheid en Justitie d.d. 28 maart 2011;

verklaringen van betrokken arrestantenbewaarders, afgelegd per mail in de periode van 21 maart 2011 tot en met 25 maart 2011;

nadere reactie minister van Veiligheid en Justitie d.d. 28 april 2011;

Achtergrond

Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren.

Artikel 32 eerste lid

" 1. In het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, overlegt de ambtenaar met de arts. De ambtenaar overlegt eveneens met de arts indien de ingeslotene zelf om medische bijstand of medicijnen vraagt."

II. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:11

" 1. het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of- indien afdeling 9.1.3. van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft.

3. Verder uitstel is mogelijk voor zover de klager daarmee schriftelijk instemt."

8

2010.11266

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

de Nationale ombudsman